

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

МУЗИЧНА ГРАМОТА ВЧИТЕЛЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Музична грамота вчителя початкової школи
Викладач (-і)	Доктор педагогічних наук, професор Клепар Марія Василівна
Контактний телефон викладача	0664224289
Е-mail викладача	mariia.klepar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	_3_ кредити ЄКТС, _90_ год
Посилання на сайт дистанційного навчання	hhttp:tps://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	вівторок
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Музична грамота вчителя в початковій школі» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на четвертому курсі у восьмому семестрі і присвячена систематизації знань студентів щодо розуміння сутності інтеграції в шкільній мистецькій освіті, змісту та структури курсу «Мистецтво», наявних педагогічних технологій, необхідних для інтегрованого викладання музичного мистецтва; формування вмінь працювати в команді, складати плани-конспекти інтегрованих уроків; інноваційності, комунікативності, креативності.	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є завдання, зміст, форми і методи музичного мистецтва в загальноосвітній школі, принципи та закономірності музичної грамотності; впровадження в навчальний процес новітніх педагогічних технологій, та науково-методичних досягнень.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою дисципліни є опанування методикою музичної грамотності здобувачів початкової освіти та сучасними технологіями навчання художньо-естетичної діяльності в початковій загальноосвітній школі.	
Основними цілями вивчення дисципліни є оволодіння студентами практичними вміннями та технічними навичками, щодо розуміння та вивчення основ музичної грамотності, необхідними для керівництва мистецькою діяльністю учнів початкової школи.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності	
ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.	
ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	

Спеціальні(фахові)компетентності:

СК-03. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-07. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-09. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Програмні результати навчання:

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	013 Початкова освіта	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Нотне письмо. Елементи музичної мови (нота, звук). Музичні системи.	1	4	10
Тема 2 Метро - ритм (поняття метро - ритму, групування). Основний і особливий види ритмічного поділу	2	4	10
Тема 3. Лад і Тональність. (Елементи ладу, лади народної музики, тетра -хорд) Музична діяльність.	2	2	10
Тема 4. Поняття Акорд і співзвуччя. Акорди в ладі. Основний тривук та його обернення. Сольфеджування	2	4	10
Тема 5. Розвиток творчої активності учнів у різноманітній музичній діяльності..	1	4	12
Тема 6. Музично-дидактична ігри. Інноваційні технології під час гри.	2	2	8
ЗАГ.	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 75 балів, Контрольна робота – 15 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 15 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів. Електронний варіант.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 15 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі. <u>Академічна доброчесність:</u> Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ <u>Відвідування занять:</u> Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої	

зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта (наявність сертифікатів онлайн-курсу на платформах Prometheus, EdEra): Перезарахування результатів передбачене згідно з «[Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

5 балів за пройдений курс. Нарахування додаткових балів (10 балів) здійснюється за умови активної участі студента в позааудиторній роботі: виступи на конференціях, підготовка до друку статті, робота в науковому гуртку, здобуття неформальної освіти, участь в Університеті обдарованої дитини тощо. Максимальна кількість додаткових балів – 10.

8. Рекомендована література

Основна

1. Арістова Л. Методика музичного навчання та виховання. : навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с
2. Арістова Л. Методика музичного навчання та виховання. : навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2021. 444 с
3. Кондратова Л. Музичне мистецтво : підручник для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Генеза, 2017, 176 с.
4. Кондратова Л. Музичне мистецтво : робочий зошит для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 88 с.
- 5 4. Нова українська школа: порад. для вчителя / під загальною редакцією Бібік Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
5. **Клепар М.** Потапчук Т, Чінчой О. Розвиток гуманістичного світогляду молодших школярів у позашкільній діяльності Журнал «Гірська школа Українських Карпат» No 26, С 110-114. м.Івано-Франківськ .2022 <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc>
6. Потапчук Т., **Клепар М.** Наукові погляди формування естетичного смаку майбутніх педагогів. Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України .Серія Педагогічні науки. Хмельницький: В-во НАДПСУ, 2022 .№3(30); 516 С.
7. Матвеева Н. **Клепар М.** Використання музикотерапії у роботі з молодшими школярами з ООП. *Наукові записки*. Кропивницький. 2022. Вип. 206. С. 37-43. URL: DOI: [10.36550/2415-7988-2022-1-206-37-43](https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-206-37-43)
8. **Клепар М.** Матвеева Н., Музично-виховні концепції Марії Монтесорі та Золтана Кодая як важливий засіб розвитку творчих здібностей особистості. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький. 2024. Вип. 213. С. 46-54.
9. Матвеева Н., Нич О. **Клепар М.** Педагогічне співробітництво як засадничі підвалини організації інклюзивного навчання молодших школярів. *Гірська школа українських Карпат*. 2024. Вип. 29 С.90-101.

10. Масол Л., Гайдамака В. Мистецтво 1 клас Київ Генеза, 2018, 144с.
11. Масол Л.М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посібник. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.
12. Музичне мистецтво : підручник. для загальноосвіт. навч. закладів / Л. М. Масол, Л. С. Аристова. Харків : СИЦІЯ, 2015. 144 с.
13. Методика музичного виховання: навч. посібник /уклад. М.М.Кайкова, О.М. Савранська. Умань.: Візаві, 2020. – 268 с.
- 13..Ростовський О. Я. Теорія та методика музичної освіти : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 640 с
14. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 240 с.

Додаткова

1. Беземчук Л.В. Методичні рекомендації щодо організації навчальних екскурсій з учнями в позашкільній роботі з учнями. Харків: Дипломат сервіс, 2016, 32 с
- 2 Гумінська О. Уроки музики в загальноосвітній школі: методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004. 104 с.
- 3 Леонтович М. Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України. К. : Муз. Україна, 1989. 136 с.
- 4 Москалець В. П. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 416 с.
- 5.Букреева Г. Інтегрований урок з музичного мистецтва, літературного читання та образотворчого мистецтва. URL:<http://www.pedrada.com.ua/article/221-ntegrovaniy-urok-z-muzichnogomistetstva-literaturnogo-chitannya-ta-obrazotvorchogomistetstva>
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Н. М. Бібік. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
<http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/NUSHporadnyk-dlya-vchytelya.pdf>
7. Лобова О. Музичне мистецтво : програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: http://old.mon.gov.ua/images/files/navchalni_programu/2012/ukr/08_muz_mustectv.pdf
8. Програми Нової української школи <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
/

Інтернет-ресурси

- 1.Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL <http://old.mon.gov.ua/ua/oftenrequested/state-standards/>
- 2.Державний стандарт початкової загальної освіти. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/derzhavni-standarti>
3. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. URL <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkovashkola.html>
4. Інтегрований урок – розробка і застосування уроків URL: <http://poradi.ru/osobistist/26684-integrovanij-urok-rozrobka-i-zastosuvannja.html>
- 5.Типові освітні програми для 1-2 класів НУІІ (МОН України) URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlyapochatkovoyi-shkoli>
6. Типові освітні програми для 3-4 класів НУІІ (МОН України)/ URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami>

Викладач,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

М. КЛЕПАР

Handwritten signature